

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

A. Στάδια συγγραφής εργασίας:

1^ο στάδιο: Οργάνωση του περιεχομένου της εργασίας

Βασική αρχή στην επεξεργασία ενός θέματος είναι ο καθορισμός του αντικειμένου και των εργαλείων διερεύνησής του. Στη φάση αυτή σημειώστε έννοιες ή λέξεις κλειδιά, που νομίζετε ότι έχουν να κάνουν με τον τίτλο της εργασίας.

Πριν ακόμη ξεκινήσει ο εντοπισμός του υλικού για την εκπόνηση της εργασίας, θα πρέπει να οργανώσετε το περιεχόμενο της. Για το σκοπό αυτό, απαραίτητη είναι η δημιουργία ενός σκελετού – οργανογράμματος, με έναν πίνακα περιεχομένων, που θα καθορίσει τη δομή της εργασίας. Στον πίνακα περιλαμβάνονται τα κεφάλαια- οι ενότητες της εργασίας, οι επιμέρους υπο-ενότητες, η έκταση κάθε ενότητας, καθώς και η σχέση μεταξύ τους. Συνήθως, στην πορεία της εργασίας, με τις γνώσεις που αποκτούνται κατά τη βιβλιογραφική έρευνα, ο σκελετός τροποποιείται συνεχώς.

2^ο στάδιο: Εντοπισμός στοιχείων – Βιβλιογραφική έρευνα

Αν έχουμε ήδη έναν κατάλογο βιβλιογραφίας τότε ξεκινάμε την έρευνα με τα σχετικά βιβλία σε διάφορες βιβλιοθήκες. Αν όμως δεν έχουμε μια βιβλιογραφία βάσης τότε θα πρέπει να ξεκινήσουμε με την διερεύνηση των καταλόγων των βιβλιοθηκών προκειμένου να κατασκευάσουμε την βιβλιογραφία βάσης.

Σε αυτό χρησιμεύουν οι κατάλογοι των βιβλιοθηκών, οι οποίοι μπορεί να είναι κατά συγγραφέα, κατά θέμα ή τόπο. Επίσης, μια σημαντική πηγή πληροφόρησης είναι οι βιβλιοθηκάριοι, οι οποίοι μπορούν να μας πληροφορήσουν .όχι μόνο για τη θέση ενός βιβλίου αλλά και για το ίδιο το θέμα, κερδίζοντας έτσι σημαντικό χρόνο στην αναζήτηση μας.

Στις περισσότερες βιβλιοθήκες τα βιβλία είναι πλέον περασμένα στον κεντρικό υπολογιστή. Έτσι, με τη χρήση λέξεων κλειδιών μπορούσε γρήγορα να διερευνήσουμε το θέμα και να σχηματίσουμε μια αρχική βιβλιογραφία βάσης. Συγχρόνως, κάθε βιβλιοθήκη συνήθως είναι ηλεκτρονικά συνδεδεμένη με συναφείς βιβλιοθήκες, με αποτέλεσμα να μπορεί άμεσα να εντοπιστεί κάποιο βιβλίο.

Το Internet αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό μέσο διερεύνησης, καθώς, μέσω των γνωστών μηχανών έρευνας, πραγματοποιούμε την ερευνά μας σε ελάχιστο χρόνο χρησιμοποιώντας λέξεις – κλειδιά ή συγκεκριμένους τίτλους.

Επιπλέον:

- Υπάρχει on line πρόσβαση σε σημαντικές βιβλιοθήκες, όπως και στα ηλεκτρονικά βιβλιοπωλεία, τα οποία αποτελούν σημαντικούς δικτυακούς τόπους για την αναζήτηση τίτλων.
- Αρκετά άρθρα και βιβλία βρίσκονται ήδη σε ψηφιακή μορφή στο διαδίκτυο και μπορούμε ανά πάσα στιγμή να τα «κατεβάσουμε».

3^ο στάδιο: Αποδελτίωση – Οργάνωση του υλικού

4^ο στάδιο: Σύνταξη τελικού κειμένου

Ο ακαδημαϊκός λόγος θα πρέπει να είναι απλός και περιεκτικός, χωρίς μεγάλες προτάσεις. Θα πρέπει να έχει ευκρίνεια, ανάλυση, να συνοδεύεται από επιχειρήματα και να τεκμηριώνει τις πληροφορίες που αναπτύσσονται στο κείμενο. Είναι θεμελιακή αρχή να αναπτύξετε την εργασία με δικά σας λόγια και όχι επαναλαμβάνοντας εκφράσεις, παραγράφους ή προτάσεις που είναι ήδη διατυπωμένες σε άλλα συγγράμματα. Η αντιγραφή ισοδυναμεί με αποτυχία. Μη ξεχνάτε να κοιτάτε ανά τακτά διαστήματα τον τίτλο της εργασίας, προκειμένου να ελέγχετε εάν ξεφύγατε από τον στόχο και το αντικείμενο μελέτης.

5^ο στάδιο: Βιβλιογραφία

B. Δομή εργασίας

Κάθε ακαδημαϊκή εργασία έχει τα εξής βασικά μέρη:

1. Πίνακας περιεχομένων
2. Εισαγωγή: Καθορισμός αντικειμένου – Στρατηγική για την πραγματοποίηση
3. Κυρίως θέμα
 - 3.1. Ενοτητα 1
 - 3.1.1.1. Υποενότητα 1
 - 3.1.1.2. Υποενότητα 2
 - 3.1.1.3. [...]
 - 3.2. Ενοτητα 1
 - 3.2.1.1. Υποενότητα 1
 - 3.2.1.2. Υποενότητα 2

3.2.1.3. [...]

[...]

4. Συμπεράσματα

και συνοδεύεται από:

5. Πίνακας σχεδίων – εικόνων

6. Συντομογραφίες – Βιβλιογραφία

Αναλυτικότερα,

Εισαγωγή:

Γίνεται καθορισμός του αντικειμένου και της στρατηγικής για την πραγματοποίηση της εργασίας. Δηλαδή, περιγράφεται με σαφήνεια

- το αντικείμενο μελέτης και παρουσιάζονται η υπόθεση ή η προβληματική του θέματος
- τα κίνητρα/ η αφορμή που οδήγησε στην επιλογή
- η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί
- τα ερωτήματα που τέθηκαν
- οι περιορισμοί
- οι βασικοί στόχοι της έρευνας – μελέτης

Κυρίως θέμα:

Οριστικοποιούνται οι έννοιες και αναπτύσσονται με μια λογική δομή το σύνολο των στοιχείων και των θέσεων που δομούν την εργασία. Ο σκελετός – οργανόγραμμα συμβάλλει στην ορθολογική και εποπτική διάταξη της εργασίας με τη χρήση κεφαλαίων, υπο-ενοτήτων, παραγράφων κ.λπ. Το κείμενο ακολουθεί τα προκαθορισμένα κεφάλαια του «Πίνακα περιεχομένων» και αντιμετωπίζεται ως ένα οργανικό σύνολο.

Κατά τη σύνταξη θα πρέπει να τηρούνται οι διεθνώς καθορισμένοι κανόνες σύνταξης επιστημονικών κειμένων. Συνεπώς, η γνώση της χρήσης των υποσημειώσεων και της βιβλιογραφίας είναι απαραίτητη για την εκπόνηση μιας ακαδημαϊκής εργασίας.

Επιπλέον, μέσα στο κείμενο θα πρέπει να γίνεται αναφορά στις εικόνες, σχέδια, πίνακες κ.λπ. που έχουν συμπεριληφθεί στην εργασία, ανεξαρτήτως αν οι ίδιες οι εικόνες βρίσκονται μέσα ή στο τέλος του κειμένου.

(εικ. 1) ή (σχ. 1) ή (πιν.1)

Σημειώνεται ότι η παρουσίαση ενός κτιρίου, μνημείου, μνημειακού συνόλου κ.α. αποτελείται από τις παρακάτω θεματικές:

-Ιστορικά στοιχεία: Ευρύτερης περιοχής - χρονικής περιόδου, καταλήγοντας στο ιστορικό πλαίσιο του ίδιου του κτιρίου: *πού – πώς – πότε - γιατί*

- Τυπολογία
- Λειτουργία
- Μορφολογία (γεωμετρία, ρυθμοί, διάκοσμος κ.α.)
- Κατασκευή - Υλικά κατασκευής
- Παθολογία – Προσθήκες - Αλλοιώσεις
- Οικοδομικές φάσεις (εφόσον υπάρχουν)
- Σημερινή κατάσταση διατήρησης
- Λοιπές παρατηρήσεις μετά τη δική μας μελέτη
- Αξιολόγηση

Συμπεράσματα.

Στόχος είναι το τμήμα αυτό της εργασίας (όπως και η εισαγωγή) να μπορεί να αναγνωστεί αυτόνομα, κατατοπίζοντας πλήρως τον αναγνώστη σχετικά με το αντικείμενο, τη μεθοδολογία και κυρίως τα τελικά πορίσματα της μελέτης.

Επίσης, είναι σημαντικό να τεθούν νέα ανοιχτά ερωτήματα και κενά που προκύπτουν μέσα από τη συγκεκριμένη έρευνα.

Γ. Υποσημειώσεις

Οι ιδέες που αναπτύσσονται σε μια επιστημονική εργασία και οι βασικές πληροφορίες, με τις οποίες αυτές τεκμηριώνονται συμπεριλαμβάνονται στο κυρίως κείμενο. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες, που ενισχύουν την τεκμηρίωση των απόψεων μας, δίδονται ως υποσημειώσεις.

Οι υποσημειώσεις ή παραπομπές χρησιμεύουν για να:

α)να προσδιορίσουν την πηγή μιας αναφοράς στο κείμενο / Βιβλιογραφικές αναφορές.

Αν οι αναφορές αυτές γίνονταν μέσα στο κείμενο θα προκαλούσαν διάσπαση του νοήματος.

Για το λόγο αυτό και για μια άμεση αναφορά στη πηγή είναι προτιμότερη η τοποθέτησή τους στο κάτω μέρος της σελίδας.

β) να δώσουν πρόσθετες βιβλιογραφικές πληροφορίες για ένα θέμα που αναφέρεται στην εργασία. /

δ) να διευρύνουν τις απόψεις που εκφράστηκαν στο κείμενο με πρόσθετα στοιχεία. Πρόκειται για υποσημειώσεις περιεχομένου ή τις επεξηγηματικές υποσημειώσεις (στις οποίες μπορούν να αναφερθούν τεχνικές αναλύσεις, κριτικές απόψεις τρίτων κ.λπ.)

Οι υποσημειώσεις μπορούν να εμφανίζονται στο τέλος της εργασίας ή στο υποσέλιδο.

Οι υποσημειώσεις στη βιβλιογραφία (βιβλιογραφικές υποσημειώσεις) μπορούν να αναφέρουν συνοπτικά μόνο:

- το επίθετο του συγγραφέα, το έτος της δημοσίευσης σε παρένθεση και τη σελίδα (-ες) από όπου προέρχεται η πληροφορία.

πχ. Μπούρας (1990), 27.

- Σε περίπτωση που η δεύτερη αναφορά στο ίδιο βιβλίο είναι στην αμέσως επόμενη υποσημείωση της πρώτης αναφοράς και δεν παρεμβάλλεται άλλο βιβλίο/άρθρο γράφουμε: ό.π., 78.

Δ. Βιβλιογραφία

Η βιβλιογραφία παρατίθεται με αλφαβητική σειρά στο τέλος της εργασίας.

Για κάθε βιβλιογραφική πηγή αναφέρονται τα εξής στοιχεία:

- Συγγραφέας (-εις): Επίθετο / Αρχικό ονόματος.

[*Μετά τους 3 συγγραφείς γράφουμε: κ.α. Δηλαδή: Επίθετο Ό., Επίθετο Ό., Επίθετο Ό. κ.α.]

- Τίτλος βιβλίου / Τίτλος κεφαλαίου βιβλίου / Τίτλος άρθρου

- Έτος έκδοσης

- Τόπος έκδοσης

- Εκδοτικός οίκος

- Αριθμός τόμου/ τεύχους (εάν υπάρχει)

- Αριθμός σελίδας (-ων) πληροφορίας

Για την βιβλιογραφία προτείνεται να ακολουθηθεί το σύστημα APA, όπως ενδεικτικά περιγράφεται παρακάτω:

Για:

1. Βιβλίο ή ολόκληρος τόμος:

Επίθετο, Ό., (Έτος έκδοσης). Τίτλος βιβλίου (*με πλάγια γραφή). Τόπος έκδοσης: Εκδότης, τόμος.

ΠΧ.

Cousinéry M. E. M., (1831). *Voyage dans la Macédoine, contenant des recherches sur l'histoire, la géographie et les antiquités de ce pays*, τ. 2, Παρίσι: Imprimerie Royale.

2. Κεφάλαιο βιβλίου:

Επίθετο Ό., (Έτος). Τίτλος κεφαλαίου. Στο:.. Επίθετο Ό (επιμ), Τίτλος βιβλίου (*με πλάγια γραφή). Τόπος έκδοσης: Εκδότης, Σελίδες κεφαλαίου.

ΠΧ.

Παπάγγελος Ι., (1991). Το Κοινόν του Μαδεμίου. Στο: *Η διαχρονική πορεία του κοινοτισμού στη Μακεδονία*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Μέλισσα, 257-272.

3. Διδακτορική διατριβή:

Επίθετο Ό., (Έτος υποβολής). Τίτλος διατριβής (*με πλάγια γραφή, όπως τα βιβλία), Διδακτορική διατριβή (αδημ.), Τόπος: Ονομασία ιδρύματος.

ΠΧ.

Κουτσούκος, Β., (2012). *Από την Αυτοκρατορία στο Εθνικό Κράτος: Χωρικές Όψεις της Ενσωμάτωσης της Θράκης*, Διδακτορική διατριβή (αδήμ.), Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

4. Πρακτικά Συνεδρίου:

Επίθετο Ό., (Έτος έκδοσης). Τίτλος εισήγησης, Τίτλος συνεδρίου (*με πλάγια γραφή), Τόπος και ημερομηνία συνεδρίου, Τόπος έκδοσης: Εκδότης, Σελίδες εισήγησης.

ΠΧ.

Αντωνίου, Α. (2023). Το κτηριακό συγκρότημα της δημοτικής επιχείρησης ηλεκτροφωτισμού Καβάλας. Συμβολή στην προστασία και ανάδειξη της βιομηχανικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, Πρακτικά στο: *6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολεοδομίας Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης*, Βόλος. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, 29-30 Νοεμβρίου 2022, Αθήνα: Εκδόσεις Μέλισσα, 117-128.

5. Άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό

Επίθετο Ό., (Έτος δημοσίευσης). Τίτλος άρθρου. Πλήρης τίτλος περιοδικού, αριθμός τόμου (αριθμός τεύχους), Σελίδες άρθρου.

ΠΧ.

Γαλάνης Στ., Καπανδρίτη Αν., (2005-2006). Δύο λουτρά του 16^{ου} αιώνα στον μεταλλευτικό οικισμό των Σιδηροκαυσίων. Πρόταση αποκατάστασης, *Η Δεκάτη*, τ. 2, 42-55.

6. Άρθρο σε επιστημονικό ηλεκτρονικό περιοδικό (online)*

Επίθετο, Ό., (Έτος δημοσίευσης). Τίτλος άρθρου, Πλήρης τίτλος περιοδικού, [online], αριθμός τόμου (αριθμός τεύχους), σελίδες.

Διαθέσιμο στο: «Ηλεκτρονική διεύθυνση του άρθρου»

[Ημερομηνία πρόσβασης].

πχ.

Harris, S., (2002). The end of print to paper, Update [online], 1 (3)

Διαθέσιμο στο: <http://www.cilip.org.uk/update/issues/june02/article4june.html>

[Ημερομηνία πρόσβασης: 12 Φεβρουαρίου 2003]

*Όταν πρόκειται για αρχείο (άρθρο, έγγραφο κ.λπ. με συγγραφέα), που βρέθηκε σε ιστότοπο, αναγράφεται κανονικά, όπως περιγράφεται παραπάνω για τα online περιοδικά.

7. Ιστοσελίδα

Όταν πρόκειται για αναφορά σε ιστότοπο που δεν υπάρχει στην βιβλιογραφία, γίνεται χρήση μόνο του ιστότοπου

πχ. www.thessaloniki.gr

Καλή δουλειά και καλή επιτυχία!